

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF ROBERT G. MANGION
ONOR. IMĦALLEF GRAZIO MERCIECA**

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 18 ta' Ġunju 2024

Numru 10

Rikors numru 901/2014/2 LM

**Joseph u Vincenza konjuġi Calleja u b'digriet
tal-21 ta' Jannar, 2019 Vincenza Calleja assumiet l-atti minflok
Joseph Calleja wara li ġie nieqes fil-mori tal-kawża**

v.

GlobalCapital Financial Management Limited (C-30053)

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza dwar appell imressaq mis-soċjetà konvenuta minn sentenza tal-Qorti Ċivili, Prim'Awla tal-20 ta' Novembru, 2019 li kkundannatha tħallas danni rappreżentanti telf ta' qligħ u kapital b'konsegwenza ta' bejgħ ħażin ("misselling") wara li sabet illi bħala

provditur lill-atturi ta' investiment finanzjarju bieghet prodott finanzjarju b'riskju akbar minn dak li l-atturi talbu u li naqset mill-obbligi tagħha li tinforma lill-atturi bir-riskji inerenti f'dak il-prodott finanzjarju.

Daħla

2. B'rikors maħluf tas-17 ta' Ottubru, 2014 ipprezentat quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (l-Ewwel Qorti) l-atturi Joseph u Vincenza konjuġi Calleja (flimkien l-Atturi, individwalment l-Attur jew l-Attriċi) ppremettew:

1. Illi l-atturi riedu jinvestu ammont ta' flus, b'mod għaqli, kawt u sikur u peress illi ma kellhomx esperjenza f'dan il-qasam, kienu rrikorrew għand is-soċjetà konvenuta għal dan il-għan;
2. Illi l-atturi kienu għamlu premura u enfasi mar-rappreżentant tas-soċjetà konvenuta, illi ma ridux li l-investiment tagħhom ikun wieħed b'riskji, partikolarment minħabba esperjenza qarsa li ġa kellhom u kienu ġew assikurati li l-investiment relattiv ma kien ser ikollu ebda riskju ta' telf. Tant issoċjetà konvenuta kienet assikurat lill-atturi, li l-investiment tagħhom kien ser ikun fis-sod u mingħajr riskji, illi saħansitra kkonvinciethom biex jillikwidaw xi investimenti oħra li kellhom, biex dawn jiżdiedu mal-investiment li kienu għamlu tramite s-soċjetà konvenuta;
3. Illi wara li s-soċjetà konvenuta kienet ikklassifikat lill-atturi bħala 'retail clients' u li bħala tali kellhom jingħataw l-oġġla livell ta' protezzjoni, is-soċjetà konvenuta kienet irrakkomandat lill-atturi li tali somma tiġi investita għal perijodu ta' ħames snin f'Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 7;
4. Illi abbażi tal-parir u r-rakkomandazzjoni mogħti lilhom mis-soċjetà konvenuta, u tramite s-servizzi tal-istess konvenuta, l-atturi investew l-imsemmija somma ta' ħamsa u sittin elf u sitt mitt lira sterlina (GBP65,600) għal perijodu ta' ħames snin f'Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 7;
5. Illi għalkemm il-konvenuta kienet assikurat lill-atturi, illi tali investiment kien laktar wieħed idoneju u opportun għalihom u li tali fondi kienu ser

jiġu investiti mill-konvenuta f'investiment sod, sussegwentement irriżulta li dan ma kienx ilkaż u fil-fatt l-atturi attwalment sofrew telf ta' kapital u nuqqas ta' qligħ;

6. Illi qabel ma sar l-investiment relattiv, is-soċjetà konvenuta naqset milli ġġib a konoxxenza tal-atturi, ir-riskji reali u intrinsiċi ta' dan l-investiment;

7. Illi l-investiment magħżul u irrakkommandat mis-soċjetà konvenuta lill-atturi, ma kienx adegwat u opportun għaċ-ċirkostanzi personali tal-atturi u għalhekk ukoll, il-pariri mogħtija mis-soċjetà konvenuta, ingħata b'mod negligenti u traskurat, b'nuqqas ta' prudenza u b'inosservanza tar-regolamenti, direttivi u ċirkolari maħruġa mill-awtoritajiet regolatorji kompetenti;

8. Illi b'riżultat tan-nuqqasijiet attribwibbli lis-soċjetà konvenuta, inkluż dawk ta' nuqqas ta' ħila u diligenza fl-eżerċizzju tas-servizzi minnha pprovduti, traskuraġni u negligenza fil-pariri u t-twettiq tal-inkarigu mogħti lilha millatturi u b'nuqqas ta' ħila fil-qadi tad-dmirijiet tas-soċjetà konvenuta, l-atturi sofrew telf ingenti u dannu sostanzjali;

9. Illi s-soċjetà konvenuta hija responsabbli għad-danni u t-telf relattiv sofferti mill-atturi;

10. Illi għalkemm is-soċjetà konvenuta ġiet debitament interpellata sabiex tagħmel tajjeb għad-dannu u t-telf sofferti mill-atturi, is-soċjetà konvenuta baqgħet inadempjenti u għalhekk kellha ssir din il-kawża;

3. Għalhekk talbu lill-Ewwel Qorti:

(1) tiddikjara illi konsegwenza ta' nuqqasijiet attribwibbli lis-soċjetà konvenuta, l-atturi sofrew danni konsistenti f'telf ta' kapital u telf ta' qligħ;

(2) tiddikjara lis-soċjetà konvenuta responsabbli fil-konfront tal-atturi, għat-telf ta' flus u għad-danni sofferti millatturi, okkorrendo permezz tal-ħatra ta' periti nominandi,

(3) tillikwida l-ammont tat-telf u tad-danni sofferti mill-atturi, okkorrendo permezz tal-ħatra ta' periti nominandi u

(4) tikkundanna lis-soċjetà konvenuta sabiex tħallas lillatturi, l-ammont hekk likwidat – kollox skont kif intqal fuq u għar-raġunijiet premissi.

Bl-ispejjeż kollha, inklużi dawk tal-protest ġudizzjarju tat-22 ta' Ottubru 2012 u bl-imġħaxijiet legali skont il-liġi, kontra s-soċjetà konvenuta, li minn issa tibqa' ingunta għas-subizzjoni tagħha. B'riserva ta' kull azzjoni ulterjuri spettanti lill-atturi.

4. B'risposta maħlufa pprezentata fl-14 ta' Novembru, 2014 is-soċjetà konvenuta Global Capital Financial Management Limited (il-Konvenuta) laqgħet għat-talbiet attriċi billi ressqet is-segweni eċċezzjonijiet:

Il-Fatti

1. Illi fir-rigward tal-ewwel paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tgħid illi hija taġixxi ta' intermedjarja għat-twassil u trasmissjoni ta' ordnijiet għax-xiri u bejgħ ta' strumenti tal-investment u għalhekk l-atturi Joseph u Vincenza konjugi Calleja kienu għamlu l-investment imsemmi fis-Secure Income Bond Issue 7 GBP QI fis-17 ta' April 2009, liema investment kien maħruġ minn Lifemark S.A., soċjetà anonima mwaqqfa fil-Lussemburgu u regolata mill-Commission de Surveillance du Secteur Financier tal-Lussemburgu tramite s-soċjetà intimata bħala intermedjarja u mhux bħala prinċipal;

2. Illi wkoll fir-rigward tal-ewwel paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tgħid illi kif ser jirriżulta fil-kors tal-kawża l-atturi kienu għamlu diversi investimenti kemm tramite tagħha kif ukoll tramite intermedjarji oħra u għalhekk mhuwiex minnu li l-atturi ma kellhomx esperjenza fl-investimenti. Inltre ssoċjetà intimata tafferma li l-atturi aġixxew liberament u minn jeddhom firrigward ta' kull investment li għamlu tramite s-soċjetà intimata;

3. Illi fir-rigward tat-tieni paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tirrespingi l-allegazzjonijiet magħmula mill-atturi bħala kompletament infondati u inveritiera kif ser jirriżulta fil-kors tal-kawża;

4. Illi fir-rigward tat-tieni, t-tielet, ir-raba', l-ħames u s-sitt paragrafu tar-rikors promutur is-soċjetà intimata tgħid illi l-atturi għażlu li jinvestu fil-Lifemark S.A. – Secure Income Bond issue 7 GBP Q wara li ġie spjegat lilhom kif jaħdem l-investment in kwistjoni u wara li ġew imwissija bir-riskji relattivi, kif ukoll illi l-valur tal-investment tagħhom u l-qligħ relattiv jista' jitla' kif ukoll jinżel (kif jirriżulta inter alia mill-ittra tas-soċjetà intimata datata 25 ta' Marzu 2009 li kopja tagħha hija annessa u mmarkata bħala Dok. CG2); Is-soċjetà intimata tgħid ukoll illi dan l-investment, fl-isfond tal-informazzjoni li kienet teżisti dwaru dak iżżmien u abbażi tal-informazzjoni dwar l-atturi li kellha s-soċjetà intimata, kellu lpremessi neċessarji biex jiġi offrut lill-atturi;

5. Illi fir-rigward tar-raba' paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tgħid ukoll illi fil-vesti tagħha ta' intermedjarja hija għamlet ħlasijiet lill-atturi ta' GBP5,576, GBP930.21 u GBP1,547.90 f'isem Lifemark S.A. fir-rigward tal-investment in kwistjoni, liema ħlasijiet kollha

kemm huma ġew aċċettati u inkassati mill-atturi mingħajr ebda riserva jew kondizzjoni;

6. Illi fir-rigward tal-paragrafi sebgħa u tmienja tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata filwaqt li tirreferi għall-paragrafi preċedenti ta' din ir-risposta tirrespingi l-allegazzjoni illi fl-eżerċizzju tas-servizzi minnha pprovduti hija kienet negligenti u/jew traskurata, u/jew li aġixxiet b'nuqqas ta' ħila u diliġenza fil-qadi taddmirijiet tagħha u/jew b'nuqqas ta' prudenza bħala infondata fil-fatt u fid-dritt; illi mingħajr preġudizzju għall-premess is-soċjetà intimata tiċhad kategorikament illi hija aġixxiet b'inosservanza tar-regolamenti, direttivi u ċirkolari maħruġa millawtoritajiet regolatorji (mingħajr ma lanqas biss indikaw għal liema eżatt minn dawn ir-regolamenti, direttivi u/jew ċirkolari qed jirreferu); illi dwar dan is-soċjetà intimata tirriserva wkoll illi tesponi ulterjorment fil-każ li r-rikorrenti jispjegaw b'mod ċar liema huma dawk ir-regolamenti, direttivi u/jew ċirkolari li qed jirreferu għalihom;

7. Illi fir-rigward tal-paragrafi tmienja u disgħa tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tiċhad fermament kwalsiasi responsabbiltà għal telf u danni reklamati mill-atturi; Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, apparti li għad trid issir prova tad-dannu u/jew telf allegat li ġie soffert mill-atturi, anki jekk għall-grazzja talargument biss jirriżulta li l-atturi ġarrbu telf fuq l-investment surriferit b'daqshekk ma jsegwix illi s-soċjetà intimata hija responsabbli għad-dannu jew telf soffert mill-atturi;

8. Illi fir-rigward tal-paragrafu għaxra tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tirrileva illi hija dejjem irrespingiet il-pretensjonijiet tal-atturi bħala infondati fil-fatt u fid-dritt kif jirriżulta mill-kontro-protest tas-soċjetà intimata tat-12 ta' Ġunju 2013 (kopja annessa u mmarkata Dok. GC 3);

9. Illi l-fatti indikati fil-paragrafi surriferiti ta' din ir-risposta huma magħruffin lillesponent in kwantu jaf bihom fil-mansjoni tiegħu bħala ufficjal tas-soċjetà intimata.

L-Eċċezzjonijiet:

Għaldaqstant, in vista tas-suespost is-soċjetà intimata għandha s-segwent i eċċezzjonijiet xi tressaq kontra t-talbiet tar-rikorrenti: (1) Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt in kwantu s-soċjetà intimata mhijiex responsabbli versu l-atturi għall-ebda dannu u/jew telf, inkluż telf ta' kapital u/jew ta' qligħ li setgħu ġew sofferti mir-rikorrenti, u s-soċjetà intimata ma għandhiex, għar-raġunijiet premissi, tiġi kkundannata tħallas l-ebda ammont lir-rikorrenti u għalhekk it-talbiet tar-rikorrenti għandhom jiġu respinti;

(2) Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kollha, inkluż dawk tal-kontro-protest tas-soċjetà intimata tat-12 ta' Ġunju, 2013, kontra r-rikorrenti li huma minn issa ingunti għas-subizzjoni.

5. B'sentenza tal-20 ta' Novembru, 2019 l-Ewwel Qorti, għar-raġunijiet hemm mogħtija, ddeċidiet il-kawża kif isegwi:

1. Tiċġad l-eċċezzjonijiet tas-soċjetà konvenuta;
2. Tiddikjara illi konsegwenza ta' nuqqasijiet attribwibbli lis-soċjetà konvenuta, l-attriċi sofriet danni konsistenti f'telf ta' kapital u telf ta' qligħ;
3. Tiddikjara lis-soċjetà konvenuta responsabbli fil-konfront tal-attriċi, għat-telf ta' flus u għad-danni sofferti mill-attriċi;
4. Tillikwida l-ammont tat-telf u tad-danni sofferti mill-attriċi li għandha tagħmel tajjeb għalihom s-soċjetà konvenuta fis-somma ta' sebgħa u ħamsin elf, ħames mija u ħamsa u erbgħin lira sterlina u disgħa u tmenin pence (GBP 57,545.89), bl-imgħax legali mid-data tal-aħħar imgħax li tħallas fis-17 ta' Jannar, 2010 fuq il-prodott finanzjarju inkwistjoni, sad-data tal-pagament effettiv;
5. Tikkundanna lis-soċjetà konvenuta sabiex tħallas lill-attriċi, is-somma hekk likwidata.

Bl-ispejjeż kontra s-soċjetà konvenuta.

6. L-Ewwel Qorti waslet għad-deċiżjoni tagħha wara li għamlet is-segweni konsiderazzjonijiet:

Il-Qorti evalwat il-provi mressqa quddiemha sabiex fl-ewwel lok tkun f'pożizzjoni li tiddeċiedi jekk is-soċjetà konvenuta għandhiex iġġorr ir-responsabbiltà għat-telf soffert mill-atturi konsegwenza tal-investment li dawn għamlu permezz tas-servizzi offruti f'Lifemark SA – Secure Income Bond Issue . Il-Qorti semgħet kif meta l-atturi xtraw il-prodott Lifemark b'investment ta' ħamsa u sittin elf u sitt mitt lira sterlina (GBP 65,600), huma kienu diġà pensjonanti, kellhom tifel li twieled bi bżonnijiet speċjali li kien jiddependi finanzjarjament fuq il-ġenituri tiegħu, u l-attur kien ilu jesperjenza problemi ta' saħħa għal diversi snin. Kien għalhekk li l-atturi fittxew li jinvestu fi prodott li jipprovdihom introjtu li jkun jissupplimenta l-pensjoni tagħhom. Kemm l-attur kif ukoll l-attriċi irċevew biss edukazzjoni obligatorja, u wara li temm l-iskola obligatorja l-attur kompli jaħdem fin-negozju tal-familja filwaqt li l-attriċi ma ħadmet qatt barra mid-dar. Jirriżulta wkoll li qabel ma l-atturi investew fil-prodott inkwistjoni, huma kellhom investimenti oħra mas-soċjetà konvenuta, minn liema

investimenti kienu għamlu telf sostanzjali. Għalhekk meta reġa' kellhom ammont ta' flus li xtaqu jinvestu, l-atturi kienu għamluha ċara mar-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta, li l-investment li riedu jagħmlu kellu jkun wieħed sikur, għaqli u kawt. Jirriżulta wkoll li anki qabel il-bejgħ tal-prodott Lifemark lill-atturi, kien hemm istanzi fejn is-soċjetà konvenuta xtrat u bigħet strumenti finanzjarji f'isem l-atturi mingħajr ma kien hemm il-ħtieġa ta' dan, inkluż ċirkostanzi fejn prodott finanzjarju jkun sejjer tajjeb u wara ftit jinbiegħ sabiex jinxtara prodott riskjuż, bl-iskop ovvju li jiġu ġġenerati kummissjonijiet għas-soċjetà konvenuta.

L-attur Joseph Calleja, kif ukoll martu l-attriċi Vincenza Calleja, u binthom Marianne Galea, ilkoll spjegaw lill-Qorti kif lir-rappreżentant tas-soċjetà konvenuta, ċertu Josman Cilia, kienu għamluhieu ċara li ma kinux f'qagħda li jagħmlu aktar telf ta' kapital mill-investment li kienu fi ħsiebhom jagħmlu, wara t-telf sostanzjali li kienu għamlu b'investimenti oħra li kellhom mas-soċjetà konvenuta. Il-Qorti semgħet lill-atturi u lil binthom jixhdu li huma kellhom fiduċja fir-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta, u li f'dan ir-rigward huma dejjem kienu joqgħodu fuq l-aċċertazzjonijiet li kienu jingħataw minnhom u kienu jimxu skont il-pariri li kienu jagħtuhom. Bint l-atturi qalet ukoll li l-ġenituri tagħha ma jifhmux fis-swieq finanzjarji u fl-investimenti, u kien għalhekk li huma fittxew is-servizzi ta' professjonisti f'dan il-qasam. L-attur Joseph Calleja xehed li huwa dejjem spjega lir-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta li l-investment li xtaq jagħmel kellu jkun wieħed li jagħtih introjtu addizzjonali, u min-naħa tas-soċjetà konvenuta huwa kien ingħata assigurazzjoni li l-prodott li kien qiegħed jinvesti fih kien wieħed sod. Qal li kien biss diversi xhur wara li hu u martu kienu investew fil-prodott Lifemark, li huma saru jafu li l-MFSA kienet ħarġet ċirkolari lill-intermedjarji finanzjarji fejn wissiehom jimxu b'kawtela meta joffru lill-investituri tagħhom ċerti prodotti klassifikati bħala 'kumplessi', u meta l-prodott Lifemark kien inbiġħ lill-atturi, din iċ-ċirkolari kienet ilha madwar xahrejn li kienet intbagħtet lis-soċjetà konvenuta. Bint l-atturi qalet li l-ġenituri tagħha tant kellhom fiduċja fir-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta, li missierha saħansitra neħha flejjes li kellu investiti f'bank ewlieni hawn Malta, bil-konsegwenza li meta għamel dan kien tilef għadd ta' privileġġi li kien joffrilu l-bank, sabiex jinvestihom bil-mod li ġie rakkommandat lilu mir-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta.

Il-Qorti semgħet lir-rappreżentant tal-MFSA Jeffrey Bezzina jixhed dwar kif fil-11 ta' Frar, 2009, l-awtorità regolatorja kienet ħarġet twissija lill-intermedjarji finanzjarji għax kienet ġiet a konjizzjoni tal-mod kif ċerti prodotti kienu qegħdin jitpoġġew fis-suq, u wissiet lill-intermedjarji finanzjarji li ċerti prodotti kumplessi ta' investment ma jgħoddux għal kulhadd. L-awtorità regolatorja ħarġet ukoll linji gwida dwar kif għandu jsir is-suitability test u l-appropriateness test mill-intermedjarju finanzjarju. Il-Qorti tirrileva li f'dan il-kuntest, minkejja li huwa minnu li s-soċjetà konvenuta permezz tar-rappreżentanti tagħha, kienet għamlet għadd ta' domandi lill-atturi sabiex jiġi stabbilit jekk l-investment propost kienx jgħodd għalihom, u minkejja l-informazzjoni li s-soċjetà konvenuta kienet ġabret dwar iċ-ċirkostanzi personali tal-atturi, finalment din xorta

waħda offritilhom prodott li ma kienx jgħodd għaċ-ċirkostanzi personali tagħhom. Ix-xhud Dr Christopher Buttigieg mill-MFSA ukoll qal li minn kampjun ta' tletin file li ħadet l-awtorità regolatorja sabiex tanalizza jekk is-soċjetà konvenuta kinitx qiegħda tikkonforma mal-obbligi imposti fuqha bid-direttivi Ewropej u bir-regolamenti maħruġa mill-MFSA, irriżulta li seba' klijenti kienu nbighilhom il-prodott Lifemark. Ix-xhud qal li l-awtorità regolatorja kienet ikkonkludiet li s-soċjetà konvenuta kienet qiegħda tagħmel misselling tal-prodott u kienet qiegħda toffrih għall-bejgħ lil persuni jew investituri li dan il-prodott ma kienx jgħodd għalihom.

L-espert ex parte Paul Bonello wkoll ikkonferma li l-prodott inkwistjoni kien wieħed kumpless u li kellu riskju għoli għall-investitur, xi ħaġa li l-atturi ma xtaqux. F'dan il-kuntest jirriżulta għalhekk li s-soċjetà konvenuta ma mxietx mat-termini tal-mandat mogħti lilha mill-atturi, anzi pjuttost għamlet l-oppożit ta' dak mitlub minnha. Dan ix-xhud qal ukoll li jirriżultalu li s-suitability test ma sarx kif suppost mis-soċjetà konvenuta, li ma kellhiex is-sistemi u l-organizzazzjoni rikjesta mill-MiFID u mill-MFSA sabiex tara li l-investituri jiġu protetti. Paul Bonello qal ukoll li kien irriżultalu saħansitra li r-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta ma kinux ingħataw taħriġ adegwat dwar kif kellhom jikkonduċu s-suitability test mal-klijenti tagħhom. Dan l-istess xhud insista wkoll li f'dan il-każ iċ-ċirkostanzi personali tal-atturi ġew injorati, u r-riskju involut f'investimenti ta' din ix-xorta, ma ġiex rappreżentat kif suppost lill-atturi. Dan ix-xhud qal li l-aktar ħaġa ċensurabbli fil-mod kif is-soċjetà konvenuta mxiet mal-atturi kienet in-nuqqas ta' diversifikazzjoni fl-investment tagħhom, tant hu hekk li rriżultalu li proporzjon qawwi tal-kapital tal-atturi ġie investit fi prodotti li kienu kumplessi jew kellhom riskju għoli, meta waħda mir-regoli fundamentali fid-dinja tal-investment hija li l-kapital għandu jiġi investit fi strumenti li kemm jista' jkun ikunu diversi minn xulxin sabiex ir-riskju jkun wieħed mifruż.

Il-Qorti semgħet kif l-atturi ġew mgħarrfa permezz ta' ittra li ntbagħtet lilhom mis-soċjetà konvenuta, li kienu ser jinħatru provisional administrators sabiex jieħdu ħsieb l-amministrazzjoni tal-prodott li kien inbiegħ lill-atturi, u din kienet l-ewwel indikazzjoni li huma kienu ngħataw li kien hemm problemi finanzjarji b'dan l-investment. Sussegwentement huma ġew infurmati wkoll li fir-rigward ta' dak l-istess prodott ma kien ser isir l-ebda ħlas ta' mgħax mill-amministraturi tal-fond, u li kien hemm il-possibilità li jsir ristrutturar ta' dan il-prodott. Minkejja dan Michael Schembri, rappreżentant tas-soċjetà konvenuta, baqa' jinsisti li dan il-prodott kien wieħed b'riskji baxxi, u li dan il-prodott ġie kklassifikat bħala low risk mill-kumpannija fil-Lussemburgu u mhux mis-soċjetà konvenuta.

Lill-Qorti jirriżultalha bl-aktar mod ċar li s-soċjetà konvenuta naqset mill-obbligi legali tagħha fil-konfront tal-atturi meta ma tathomx l-ogħla livell ta' protezzjoni li jaħsbu għalihom il-Markets in Financial Instruments Directive, u r-regolamenti maħruġa mill-MFSA, u bigħitilhom prodott li evidentement ma kienx idoneu għall-ħtiġijiet tagħhom. Huwa ċar li l-atturi ma kellhomx l-għarfien rikjest biex jifhemu l-kumplessità ta' dan il-prodott li kien jinvesti fl-akkwist ta' poloz tal-assikurazzjoni fuq il-ħajja qabel

dawn jimmaturaw, u li biex jirnexxi u jagħmel qligħ kien jiddependi fuq diversi fatturi, statistiċi u varjazzjonijiet oħra li huma kumplessi ħafna u li wieħed jeħtiegħ għarfien speċjalizzat għalihom. Is-sempliċi fatt li prodott daqstant kumpless u b'riskju daqshekk għoli kien qiegħed jitpoġġa għad-dispożizzjoni ta' daqstant investituri, minn 30 file li ttieħdu bħala kampjun, irriżulta li 7 investituri ngħataw dan il-prodott, huwa evidenza ċara tal-mod negligenti u indiskriminat li bih is-soċjetà konvenuta kienet qiegħda tmexxi dan il-prodott mal-klijenti tagħha, mingħajr konsiderazzjoni xierqa taċ-ċirkostanzi personali li kull investitur jista' jkun fihom.

- Omissis -

Mill-atti jirriżulta bl-aktar mod ċar li s-soċjetà konvenuta naqset mill-obbligu li kellha li mhux biss tagħti spjegazzjoni ċara dwar il-prodott li kien qiegħed jiġi promoss minnha, partikolarment f'dawk li huma riskji li dan iġorr miegħu, iżda wkoll li taċċerta ruħha jekk mil-livell ta' esperjenza li kellhom l-atturi b'investimenti oħra li huma setgħu għamlu tul ħajjithom, humiex jifhemu dan il-prodott x'jinvolvi, u jekk kienx hemm prodotti oħra li setgħu jiġu offruti lilhom li kienu aktar adattati għaċ-ċirkostanzi tagħhom. F'dan ir-rigward il-Qorti tqis li minkejja li l-atturi ffirmaw il-contract note li ġiet mgħoddija lilhom mis-soċjetà konvenuta, b'danakollu ma jfissirx li l-atturi fehmu l-kumplikazzjonijiet tal-prodott inkwistjoni, jew ir-riskji inerenti li għandhom prodotti bħal dawn. Kellu jkun evidenti għas-soċjetà konvenuta sa minn meta bdew il-laqqgħat mal-atturi, li dak li kien adattat għall-atturi kienu prodotti ta' investiment b'riskju baxx u kawt għaliex l-atturi ma ridux jidhlu għal riskju għoli u spekulattiv, assoċjat mal-investimenti li huma ġew fil-fatt indotti jakkwistaw mis-soċjetà konvenuta. Il-prodott finanzjarju li l-atturi ġew indotti jakkwistaw mis-soċjetà konvenuta ma kienx wieħed xieraq u idoneu għaċ-ċirkostanzi tal-atturi u dan bi ksur tal-Investment Service Rules for Investment Service Providers⁶⁹ li bdew japplikaw minn wara li daħlet fis-seħħ id-Direttiva MiFID tal-Unjoni Ewropea f'Novembru 2007.

-Omissis-

Mill-provi jirriżulta li anki jekk l-atturi kienu propensi li jinvestu flushom fi prodott finanzjarju, madanakollu ma jfissirx li dawn riedu jinvestu fi prodott li jesponihom għar-riskju li jtilfu parti sostanzjali mill-kapital tagħhom. Anki jekk kien diffiċli għas-soċjetà konvenuta li tipprevedi l-falliment tal-prodott finanzjarju inkwistjoni, il-Qorti xorta waħda jidhrilha li l-prodott li nbiegħ lill-atturi qatt ma messu ġie kkunsidrat għaċ-ċirkostanzi tagħhom.

Is-soċjetà konvenuta laqgħet għat-talbiet tal-atturi billi qalet li hi aġixxiet ta' intermedjarja u mhux bħala prinċipal f'din it-tranzazzjoni. Mill-provi jirriżulta li l-purchase contract note inħarġet u ġiet iffirmata f'isem is-soċjetà konvenuta GlobalCapital Financial Management Limited.

Il-Qorti tqis li l-atturi ppruvaw sal-grad rikjest mil-liġi li huma effettivament ma tawx il-kunsens tagħhom għax-xiri tal-prodott inkwistjoni, u dan kif

jirriżulta mill-mod kif xehdu, li huma riedu xi ħaġa sigura, li tirrendi mgħaxxijiet perjudikament, li l-kapital tagħhom ikun protett, li ma ridux avventuri bi flushom, u għaldaqstant jirriżulta li huwa minnu li l-investment li sar ma kienx dak li xtaqu l-atturi, u konsegwentement ma setgħu qatt taw il-kunsens tagħhom għax-xiri ta' dan il-prodott. Jirriżulta wkoll li l-atturi ma ġewx mgħarrfa bir-riskji kollha ta' dan il-prodott, li l-qliġh ipprospettat li jagħmel kien ibbażat fuq tbassir dwar l-aspettattiva tal-ħajja tal-individwi fl-Istati Uniti, u li huwa għalhekk li huma qatt ma setgħu taw il-kunsens tagħhom għax-xiri tiegħu.

Il-Qorti tqis li s-soċjetà konvenuta ma mxietx b'għaqal, ħila u diliġenza meta offriet prodott daqstant kumpless lill-investituri li mill-portafoll tal-investimenti tagħhom jirriżulta li kienu midħla biss ta' investimenti konservattivi b'riskju baxx, bħalma huma l-istocks u l-bonds tal-Gvern. Dan in-nuqqas ta' diliġenza joħroġ aktar u aktar meta wieħed jikkonsidra li kien biss xahrejn qabel dan il-prodott inbiegħ lill-atturi, li l-awtorità regolatorja f'Malta kienet ħarġet twissija ċara lill-intermedjarji finanzjarji dwar prodotti kumplessi ta' din ix-xorta, u għalhekk wieħed ma jistax ħlief jikkonkludi li l-bejgħ ta' dan il-prodott permezz tas-soċjetà konvenuta ma sarx fl-aħjar interess tal-atturi. Meta wieħed jikkonsidra l-assjem taċ-ċirkostanzi personali tal-atturi, l-għarfien u l-esperjenza tagħhom fid-dinja tal-investment, l-għanijiet li għalihom investew il-flus, bil-ħsieb li kultant żmien ikollhom introjtu li jkun ta' sostenn għalihom fiż-żmien meta laħqu l-età tal-pensjoni, u l-fatt li l-loss absorption capacity tagħhom kienet waħda baxxa, kif fil-fatt kienu infurmaw lir-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta li kellmuhom qabel bigħulhom dan l-investment, għandu jwassal biex is-soċjetà konvenuta ikollha twieġeb għad-danni u għat-telf sofferti mill-atturi.

Mill-provi jirriżulta li mis-somma ta' ħamsa u sittin elf u sitt mitt lira sterlina (GBP 65,600) li oriġinarjament kienu investew l-atturi, dawn kienu rkupraw is-somma ta' tmint elef, u erbgħa u ħamsin lira sterlina u ħdax-il pence (GBP8,054.11), apparti li s-soċjetà konvenuta kienet bagħttilhom ukoll issomma ta' elfejn, mija u sebgħa u sebgħin lira sterlina u disgħa u ħamsin pence (GBP 2,177.59) f'ċekkijiet li l-atturi baqgħu ma sarrfux. Dan ifisser li l-atturi tilfu s-somma ta' sebgħa u ħamsin elf, ħames mija u ħamsa u erbgħin lira sterlina u disgħa u tmenin pence (GBP 57,545.89).

7. Is-soċjetà konvenuta (minn issa 'l quddiem msejħa wkoll l-Appellanti) ħassitha aggravata mis-sentenza tal-Ewwel Qorti u b'rikors tal-appell tad-9 ta' Diċembru, 2019, għar-raġunijiet hemm mogħtija, interponiet appell minnha li permezz tiegħu talbet lil din il-Qorti "tħassar, tirrevoka u tannulla s-sentenza tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili tal-20 ta'

Novembru 2019 fl-intier tagħha, filwaqt li tilqa' l-appell tas-socjetà appellanti u tghaddi biex tichad it-talbiet tal-atturi appellati kif dedotti u tilqa' l-eccezzjonijiet ta' l-esponenti”.

8. B'risposta tat-3 ta' Jannar, 2020 l-Attriċi Vincenza Calleja¹ (minn issa 'l quddiem imsejha wkoll l-Appellata), għar-raġunijiet hemm mogħtija, qed topponi għall-appell interpost mill-Appellanti.

9. L-appell ġie appuntat għas-smiġħ quddiem din il-Qorti diversament komposta sakemm ġie differit għat-23 ta' Jannar, 2024 quddiem din il-Qorti kif issa komposta. Din il-Qorti semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet u ħalliet l-appell għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

10. Permezz tar-rikors tal-appell tagħha s-socjetà konvenuta Appellanti ressqet tliet aggravji.

11. Permezz tal-ewwel aggravju l-Appellanti tgħid illi l-konkluzjonijiet tal-Ewwel Qorti “huma bbazati fuq apprezzament hazin tal-fatti u tal-provi li ingiebu quddiemha.” L-Appellanti taqsam dan l-aggravju fi tliet partijiet.

¹ L-attur miet fil-mori tal-kawża

12. L-ewwel parti titratta l-konsiderazzjonijiet tal-Ewwel Qorti **rigward ir-riskji fl-investiment Keydata Lifemark Secure Income Bond issue 7 ('SIB')**.

13. L-Appellanti tgħid illi l-Ewwel Qorti, mingħajr ma fehmet in-natura tal-investiment SIB, għamlet numru ta' suppożizzjonijiet illi ma għandhom l-ebda fundament fattwali. L-Appellanti tirreferi b'mod partikolari għal meta l-Ewwel Qorti qieset illi kellu jkun evidenti għas-soċjetà konvenuta sa mill-ewwel laqgħat mal-atturi illi dak li kien adattat għall-atturi kienu "investimenti b'riskju baxx u kawt għaliex l-atturi ma ridux jidhlu għal riskju għoli u spekulattiv". L-Appellanti tikritika wkoll fejn l-Ewwel Qorti qieset illi kien jirriżulta mill-provi li l-atturi ma ridux jinvestu fi prodotti "li jesponihom għar-riskju li jitilfu parti sostanzjali mill-kapital tagħhom.". L-Appellanti tirreferi għad-dokument 'Confidential Client Fact-Find for the Suitability Test',² li kien iffirmit mill-atturi, minn fejn jirriżulta illi l-attitudni għal riskju tagħhom kien deskritt bħala 'low risk'. Tgħid illi mhux minnu illi l-investiment SIB kellu 'riskju għoli u spekulattiv' jew li kellu riskju akbar mill-portafoll estensiv ta' investimenti li ġia kellhom l-atturi. Tirreferi għax-xhieda tal-espert *ex parte* tagħha Dr Michael Desmond Fitzgerald li kkategorizza l-investiment SIB bħala 'low to medium risk' u fl-agħar ipoteżi bħala 'medium risk' u għalhekk issostni illi mhux minnu li dan l-investiment kien ta' riskju għoli u spekulattiv kif sabet l-Ewwel Qorti.

² Fol. 266

Tgħid illi l-Ewwel Qorti ma ħaditx in konsiderazzjoni r-rapport tal-espert tekniku Dr Desmond M. Fitzgerald imressaq minnha u minflok ħadet in konsiderazzjoni l-konklużjonijiet tal-espert *ex parte* Paul Bonello mressaq mill-atturi. Issostni illi għalkemm hija għamlet il-kontroeżami lill-espert imressaq mill-Appellati, l-Appellati ma għamlux il-kontroeżami lil Dr Fitzgerald. Skont l-Appellanti dan kellu jwassal sabiex l-Ewwel Qorti tqis illi dak li xehed Dr Fitzgerald ma ġiex kontestat.

14. Tgħid illi kienet konklużjoni mhux sostnuta mill-fatti dik tal-Ewwel Qorti meta rriteniet illi l-Appellanti “naqset mill-obbligu li kellha li mhux biss tagħti spjegazzjoni ċara dwar il-prodott li kien qiegħed jiġi promoss minnha, partikolarment f’dawk li huma riskji li dan iġorr miegħu....”. L-Appellanti tgħid illi hija kienet għaddiet ‘brochure’ dwar l-investment lill-atturi, kif ukoll ittra datata 25 ta’ Marzu, 2009 fejn ir-riskju fl-investment fl-SIB ġie deskritt bħala ‘low risk’. Tgħid illi l-kapital tal-atturi qatt ma ġie ggarantit u dan kien spjegat ukoll fil-‘brochure’. L-Appellanti tirreferi għax-xhieda ta’ bint l-atturi, Maryanne Galea, li kienet tiegħu ħsieb l-investimenti tal-ġenituri tagħha, li kellha esperjenza fl-investimenti u li l-Ewwel Qorti ma tagħtha l-ebda piż. Tgħid illi sew l-atturi kif ukoll binthom kienu jafu li l-investment SIB kellu ċerti riskji. Tfisser illi dan l-investment seta’ raġonevolment jitqies bħala wieħed ta’ “riskju baxx għal medju” u konformi mat-tagħrif u l-esperjenza tal-atturi. Tgħid illi t-telf tal-kapital li sofrew l-atturi ma hux ħtija tagħha.

Ikkunsidrat;

15. Din il-Qorti tgħid mill-ewwel illi dan l-ewwel parti tal-ewwel aggravju huwa manifestament infondat. Kif sewwa qalet l-Appellata fir-risposta tagħha għal dan l-aggravju, mhux minnu li l-prodott offert lill-atturi mill-Appellanti kien skont ma talbu. L-Appellanti stess tammetti illi skont il-provi minnha stess imressqa, senjatament il-*Confidential Client Fact-Find for the Suitability Test*, jirriżulta illi l-atturi ġew ikklassifikati mill-istess Appellanti bħala klijenti li kienu qed ifittxu investiment taħt il-kategorija “low risk”. F’dan l-aggravju l-Appellanti tikkontradixxi lilha nnifisha. Tressaq provi illi l-atturi kienu ġew kategorizzati minnha stess bħala klijenti li riedu investimenti ‘low risk’ u fl-istess ħin tgħid illi l-atturi riedu jidhlu għal investimenti li r-riskji tagħhom kienu ferm aktar minn “low risk” u tgħid illi dan jirriżulta mid-diversi investimenti li l-atturi ġia kellhom qabel ma għamlu l-investiment mertu tal-kawża odjerna.

16. Dan ir-raġunament tal-Appellanti għandu mill-fieragħ għaliex jikkontradixxi il-provi iswed fuq l-abjad tal-istess Appellanti. *Una volta* l-Appellanti stess iċċertifikat mill-bidunett illi l-atturi kienu klijenti tagħha f’riċerka għal investimenti “low risk”, x’investimenti oħra seta’ kellhom l-atturi ma kellu jkun ta’ l-ebda rilevanza għall-finijiet tax-xorta ta’ investimenti li l-Appellanti kellha toffri lill-atturi f’dak il-mument. L-aptit tal-

klijenti dwar ir-riskji li jridu jidhlu għalih ma tiddeċidihx l-Appellanti imma l-klijenti tagħha, f'dan il-każ l-atturi. *Una volta* l-atturi għamluha ċara, kif anke ammess mill-istess Appellanti, illi l-investment li riedu jidhlu għalih f'dak il-waqt kien “low risk”, allura l-Appellanti kienet fl-obbligu, u fid-dover, illi tressaq għall-konsiderazzjoni tal-atturi prodotti “low risk” u xejn aktar.

17. L-Appellanti tgħid illi l-prodott SIB li offriet lill-atturi kien adattat għalihom u tilmenta illi l-Ewwel Qorti ma qisitx dak li xehed l-espert *ex parte* tagħha Dr Fitzgerald fejn qal li fl-opinjoni tiegħu l-investment mertu tal-kawża kien “low to medium risk” u li fl-agħar xenarju kien “medium risk”. Dan l-ilment ukoll huwa fieragħ. Minnn qari tas-sentenza appellata huwa aktar minn evidenti illi l-Ewwel Qorti qieset dak li xehed Dr Fitzgerald u skartatu. Dr Fitzgerald ma kienx xhud tal-fatti imma xhud ta' opinjoni esperta li l-Ewwel Qorti ma kkunsidratx li kellha tabbraċċja. Huwa statwit illi Qorti ma hiex marbuta bl-opinjonijiet ta' esperti minnha stess nominati³; *multo magis* esperti *ex parte*. (ara. **Av. Dr Michael Spiteri et. v. l-Awtorità tal-Artijiet** – Appell Superjuri - 15 ta' Novembru, 2023).

18. L-Ewwel Qorti spjegat fid-dettal għaliex kienet qed tikkonsidra l-investment SIB bħala investment b'riskju għoli. Aċċettat l-opinjoni esperta tal-espert *ex parte* mressaq mill-atturi. Il-loġika tiddetta illi

³ Art. 681 Kap. 12;

ladaraba aċċettat l-opinjoni ta' espert *ex parte*; kwalunkwe opinjoni oħra li tmur dijametrikament kontra tali opinjoni kienet qed tiġi skartata mill-Ewwel Qorti, kif kellha kull jedd li tagħmel. Ma kienx hemm f'itegħa li l-Ewwel Qorti tgħid ukoll espressament li kienet qed tiskarta l-opinjoni espressi minn Dr Fitzgerald. Anke l-aggravju tal-Appellanti illi ladarba ma sarx kontroezami lill-espert inkarigat minnha allura l-opinjoni tiegħu ġew aċċettati ma hux aggravju li jsib fundament fil-logika u fir-raġjonevolezza; wisq anqas fil-liġi u fil-ġurisprudenza. Aktar u aktar meta dan ma kienx xhud tal-fatt iżda xhud għal finijiet ta' opinjoni esperta li kif ġia għidna l-Ewwel Qorti altru milli għamlet kunsiderazzjonijiet li juru mingħajr l-ebda ekwivoku li ma kienet taqbel xejn mal-opinjoni espressi minn Dr Fitzgerald.

19. *Inoltre* jirriżulta illi l-*brochure* li l-Appellanti kienet tat lill-Appellati dwar il-prodott finanzjarju SIB ma kienx korrett għaliex il-prodott finanzjarju kien hemm deskritt bħala 'low risk' mentri ma kienx. Li l-prodott ma kienx wieħed 'low risk' jirriżulta minn numru konsiderevoli ta' sentenzi mogħtija mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta, mill-Qorti Ċivili Prim'Awla u mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri u Sede Superjuri) f'każijiet kontra l-istess appellanti dwar l-istess prodott fejn ġie deċiż illi l-SIB ma kienx adattat għal klijenti li riedu investiment 'low risk'.⁴

⁴ Ara *inter alia* sentenzi tal-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri): **Miriam Fenech Russell et. v. GlobalCapital Financial Management Ltd** – 12 ta' Novembru, 2019; **Saviour Zahra et. v. GlobalCapital Financial Management Ltd.** - 21 ta' Ottubru, 2019; Sentenzi tal-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri): **Evelyn Farrugia et. v. GlobalCapital Financial Management Unit**

Ta' rilevanza hija wkoll *Press Release* li l-MFSA ħarġet xahrejn qabel ma l-Appellanti rrakkomandat u bieġhet l-SIB lill-atturi fejn jingħad illi investimenti bħal dawk mertu tal-kawża odjerna kienu adattati biss għal min għandu l-esperjenza u l-għarfien meħtieġ sabiex jifhem ir-riskji involuti: “These should be classified as complex financial instruments....they are therefore only suitable for investors who have the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved.”⁵ Altru mela milli investiment b’riskju baxx kif għadha tgħid sal-lum l-Appellanti.

20. l-Appellanti, bħala kumpanija liċenzjata mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta (MFSA), kellha numru ta' obbligi stipulati minn dik l-Awtorità in segwitu tad-Direttiva MiFID⁶ sabiex tbiegħ il-prodott in kwistjoni. Kellha fl-ewwel lok tagħmel ‘suitability test’ qabel toffri l-prodott u tbiegħu lill-appellati. (ara. **Evelyn Farrugia et. v. GlobalCapital Financial Management Unit Ltd.** - Appell Superjuri - 17 ta' Frar, 2022). F'dan ir-rigward l-obbligi tal-Appellanti *qua* provditur ta' investimenti finanzjarji huwa regolat ukoll permezz ta' ***Investment Services Rules for Investment Services Providers Part B: Standard Licence Conditions*** maħruġa mill-MFSA (Malta Financial Services Authority) fil-

Ltd – 17 ta' Frar, 2022; u **Concetta Galea et. v. Global Capital Financial Management Ltd.** – 27 ta' April, 2023.

⁵ Fol. 117

⁶ **Dirrettiva (UE) 2004/39 dwar is-Swieq fl-Istrumenti Finanzjarji** (MiFID – Markets in Financial Instruments Directive) emendata fit-28 ta' Frar, 2024 b'**Dirrettiva (UE) 2024/790** tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

25 ta' Settembru, 2008 lil min b'hal l-Appellanti kellu liċenzja sabiex jopera f'dan il-qasam u liema kundizzjonijiet inħarġu bis-saħħa tal-**Att dwar Servizz ta' Investiment (Kap. 370 tal-Liġijiet ta' Malta)** fosthom:

"2.01 When providing Investment Services to clients, a Licence Holder shall act honestly, fairly and professionally in accordance with the best interests of its clients and shall comply with the relevant provisions of the Act, the Regulations issued thereunder, these Rules as well as with other relevant legal and regulatory requirements, in particular those set out in the Prevention of Money Laundering Act, 1994, and the Prevention of Financial Markets Abuse Act, 2005 and Regulations issued thereunder. The Licence Holder is also expected to take due account of any relevant Guidance Notes which may be issued by the MFSA or other relevant body to assist the Licence Holder in complying with its legal and regulatory obligations.

- Omissis -

2.16 The Licence Holder shall obtain from clients or potential clients, such information as is necessary for the Licence Holder to understand the essential facts about the client and to have a reasonable basis for believing, giving due consideration to the nature and extent of the service provided, that the specific transaction to be recommended, or entered into in the course of providing a portfolio management service, satisfies the following criteria:

- a. **it meets the investment objectives of the client in question;** (sottlinear tal-Qorti)
- b. it is such that the client is able financially to bear any related investment risks consistent with his investment objectives;
- c. it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio.

- Omissis –

Assessment of appropriateness

2.21 When assessing whether an Investment Service, other than investment advice or portfolio management, is appropriate for a client, the Licence Holder shall be required to determine whether that client has the necessary experience and knowledge in order to understand the

risks involved in relation to the product or Investment Service offered or demanded.”

21. Il-‘**Confidential Client Fact-Find for the Suitability Test**’ kondott mill-Appellanti dwar l-Atturi u dwar l-investment li riedu jagħmlu sar mill-Appellanti fis-26 ta’ Marzu, 2009. Jikkonsisti f’dokument ta’ sittax-il paġna (16 paġ) esebit u anness mar-rikors maħluf tal-atturi u mmarkat bħala Dok. JC1.⁷ Skont paġna 7 ta’ dan id-dokument għad-domanda tal-Appellanti: “What is your attitude towards risk?” L-Atturi wiegħbu “LOW RISK” u sottolinejawha.

22. Imbagħad f’paġna 12 ta’ dan id-dokument insibu “**Recommendations by Financial Advisor – List of Investments recommended**” : **SECURE INCOME BOND ISSUE 7 fl-ammont ta’ GBP £65,000.**

23. Il-provi kollha juru illi l-Appellanti mhux biss offriet iżda wkoll irrakkomandat (‘recommended’) lill-atturi prodott, is-Secure Income Bond Issue 7, li ma kienx investment ‘low risk’ *nonostante* li l-atturi, anke ammess mill-Appellanti, issottolinejaw fl-applikazzjoni tagħhom illi ma kienux interessati ħlief f’investimenti ‘low risk’. Proprju għaliex tali investment riduh sabiex jiġġenera dħul b’suppliment għal pensjoni tal-

⁷ Fol. 5 - 20

irtir. U mhux sabiex jiġġeneraw aktar ġid fejn allura jeħtieġ element ta' spekulazzjoni u riskji aktar.

24. Kif sewwa tgħid l-Appellata fir-risposta tagħha, l-Ewwel Qorti ġustament ikkonsidrat illi l-prodott irrakkomandat u provdut mill-Appellanti, Lifemark S.A. Secure Income Bond 7 GBP – Q1” “kien attwalment prodott kumpless u ta' riskju għoli u li ma kienx addattat għas-sitwazzjoni u għall-htigijiet tal-atturi”.

25. Għalhekk tiċhad l-ewwel parti tal-ewwel aggravju tal-Appellanti.

26. Permezz tat-tieni u t-tielet parti tal-ewwel aggravju l-Appellanti tgħid illi l-Ewwel Qorti nrorat il-provi li kienu juru illi l-atturi appellati kellhom esperjenza vasta fl-investimenti, mhux biss mas-Socjetà Appellanti imma anke ma' provduri ta' prodotti finanzjarji oħrajn. Tirreferi f'dan ir-rigward għall-fatt illi l-Appellati baqgħu jużaw il-‘financial planners’ li kellhom meta dawn telqu minn mal-Appellanti u marru jaħdmu ma' ‘Rizzo Farrugia’ u ma' ‘Crystal Finance’. Tgħid l-Appellanti illi mhux korrett dak li ġie dikjarat mill-Ewwel Qorti illi l-Appellati “kienu midhla biss ta' investimenti konservattivi b'risku baxx, bhalma huma l-istocks u l-bonds tal-Gvern.” Tirreferi għall-provi li juru illi l-atturi Appellati kellhom preċedentement għall-investment mertu tal-kawża varji investimenti “li kellhom certu riskji

abbinati magħhom.” Tirreferi għal 33 investiment preċedenti li l-Appellati kellhom mal-Appellanti flimkien mal-prospett relattiv u tgħid li daww l-investimenti kienu kategorizzati minn ‘riskju baxx’ għal ‘riskju għoli’ Temfasizza illi l-ebda investiment ma kellu l-kapital garantit.

27. Dwar l-allegata esperjenza vasta tal-atturi fl-investimenti, l-Appellanti tirreferi għar-rapport tal-espert *ex parte* Paul Bonello minn fejn jirriżulta illi l-Atturi kienu għamli aktar minn erbgħa u disgħin (94) tranżazzjoni u kienu investew ‘l fuq minn tliet miljun ewro. Tgħid illi l-Atturi stess ammettew illi fil-passat kienu għamli *tramite* l-Appellanti investimenti riskjużi fejn sofrew telf iżda ma fittxewx lill-Appellanti. Issostni għalhekk l-Appellanti illi l-Ewwel Qorti kienet żbaljata meta ddikjarat illi l-Atturi “kienu midhla biss ta’ investimenti konservattivi b’riskju baxx, bħalma huma l-istocks u l-bonds tal-Gvern.”

28. Permezz tat-tielet parti tal-ewwel aggravju l-Appellanti tgħid illi għalkemm l-Ewwel Qorti qieset illi s-‘suitability test’ sar mill-Appellanti kif kellu jsir, fl-istess ħin qieset illi l-SIB ma kellux jiġi offrut lill-atturi. Tilmenta l-Appellanti li l-Ewwel Qorti ma qalitx għal liema raġuni l-SIB ma kellux jiġi offrut lilhom. Tgħid illi l-Ewwel Qorti qieset li l-atturi kienu pensjonanti però ma qisitx li l-attur kien direttur ta’ kumpanija ta’ importazzjoni. Tgħid ukoll illi l-Ewwel Qorti naqset milli tieħu in konsidrazzjoni illi l-atturi kienu

finanzjarjament sodi tant illi rriżulta li l-assi tagħhom kienu jlaħħqu mat-tliet miljun ewro.

29. Dwar it-tieni u t-tielet parti tal-ewwel aggravju din il-Qorti tibda billi tissottolinea illi ġialadarba l-atturi kienu għamluha ċara mill-ewwel lill-Appellanti illi kienu interessati biss f'investiment 'low risk', l-unika mod kif l-Appellanti setgħet teżonera ruħha mir-responsabbiltà għad-danni sofferti mill-Appellata kien li tipprova sodisfaċentement li dak l-investiment kien 'low risk'. Din il-Qorti, bħall-Ewwel Qorti qabilha, tqis illi l-investiment f'"Lifemark S.A. Secure income Bond 7" kien kollox barra 'low risk'. X'negozju kellu d-defunt attur ma hux ta' rilevanza f'dan il-każ partikolari. Kemm kienu sinjuri l-atturi ma hux ta' rilevanza lanqas fiċ-ċirkostanzi partikolari ta' dan il-każ ġialadarba l-atturi għamluha ċara mill-bidunett lill-Appellanti li riedu biss investiment 'low risk'.

30. Kien ikun ta' rilevanza, naturalment fost konsiderazzjonijiet oħra, kieku l-Appellanti ippruvat illi l-atturi kienu midħla u kellhom esperjenza wiesgħa fl-investimenti fl-SIB's.

31. *Una volta* klijent jitlob li jrid jagħmel investiment 'low risk', il-provditur tal-investiment finanzjarju ma għandu l-ebda jedd illi joffri investimenti li ma jaqgħux taħt dik il-kategorija u fl-istess ħin isejħilhom

'low risk'. Dan li effettivament għamlet l-Appellanti illi offriet investment bħala 'low risk' mentri fil-fatt ma kienx.

32. Għaldaqstant tiċhad l-ewwel aggravju.

33. Permezz tal-tieni aggravju l-Appellanti tgħid illi l-Ewwel Qorti għamlet apprezzament tad-dritt żbaljat meta waslet għall-konklużjoni li "il-prodott finanzjarju li l-atturi ġew indotti jakkwistaw mis-socjeta' konvenuta ma kienx wiehed xieraq u idoneu għac-cirkostanzi tal-atturi u dan bi ksur tal-*Investment Services Rules for Investment Service Providers* li bdew japplikaw minn wara li dahlet fis-sehh id-Direttiva MiFID tal-Unjoni Ewropea f'Novembru 2007".⁸ Tgħid li l-Ewwel Qorti ma tispeċifikax liema regola u/jew regoli ġew miksur mill-Appellanti. Tgħid illi r-regolamenti ċitati mill-Ewwel Qorti dwar 'is-suitability test' senjatament SLC's 2.27, 2.13 u 2.16, ġew pjenament sodisfatti mill-Appellanti kemm permezz tal-'Confidential Client Fact-Find for the Suitability Test' datat 20 ta' Marzu, 2009 kif ukoll permezz tal-ittra datata 25 ta' Marzu, 2009 li ntbagħtet lill-atturi mill-*advisor* tagħhom bħala konferma ta' dak li ġie diskuss magħhom.

34. Tgħid illi l-Ewwel Qorti żbaljat meta straħet fuq dak li qal l-espert *ex parte* tal-atturi li l-prodott SIB kien 'complex' *ai termini* tal-*Investment*

⁸ Paġna 39 tas-sentenza appellata

Services Rules for Investment Services Providers tal-MFSA u tad-Direttiva MiFID mingħajr ma għamlet analiżi hi stess tar-regoli in kwistjoni sabiex tiddetermina jekk il-prodott kienx wieħed kumpless jew le. Tgħid illi ma hemm xejn kontra r-regoli illi prodott finanzjarju kumpless jinbiegħ lill-klijent 'retail' abbażi ta' 'investment advice' skont l-istess regoli 2.13 u 2.16 sa 2.20. Tgħid illi t-terminu 'kumpless' huwa terminu relattiv u mhux l-istess għal kull investiment. Tgħid li jista' jkollok investiment kumpless li jkun ukoll 'low risk' u tirreferi f'dan ir-rigward għax-xhieda ta' Geoffrey Bezzina tat-13 ta' Marzu 2017.

Ikkunsidrat;

35. Fil-fehma ta' din il-Qorti, is-sottomissjoni tal-Appellanti illi jista' jkollok prodott finanzjarju li huwa 'kumpless' u fl-istess ħin 'low risk' ma hiex sottomissjoni żbaljata għaliex jekk prodott hux kumpless jew le huwa sa ċertu punt relattiv għal persuna li trid tinvesti. Prodott jista' jkun kumpless għal persuna ta' mingħajr esperjenza fil-qasam tal-investimenti finanzjarji filwaqt li l-istess prodott jista' jkun mhux kumpless għal persuna oħra ta' aktar esperjenza f'dan il-qasam. Il-kumplessità ta' oġġett ħafna drabi tiddependi mill-esperjenza, l-għerf u t-tagħlim tal-persuna. Aspett soġġettiv li jiddependi minn diversi fatturi marbuta sew mal-prodott sew mal-investitur prospettiv.

36. Però l-qofol tal-kwistjoni ma tinstabx fil-konsiderazzjoni jekk il-prodott *de quo agitur* kienx 'kumpless' jew le għall-atturi iżda jekk kienx prodott li jaqa' fil-kategorija ta' 'low risk' kif xtaqu l-atturi. Fl-istess dokument *Confidential Client Fact-Find for the Suitability Test* provdut mill-istess Appellanti hemm definizzjoni ta' "Low risk investment product": "A low risk investment is designed for investors prepared to take a small element risk to achieve potentially higher returns. However, a loss of capital may be experienced in unfavourable economic conditions." Għad-domandi li l-Appellanti kienet għamlet lill-atturi qabel sar l-investment: *What are your personal investment objectives? What is your risk profile? What is your attitude towards risk?*, ir-risposta tal-atturi kienet ċara: "LOW RISK", b'ittri kbar u sottolineata kif hawn riprodotta. 'Low risk' huwa 'low risk'; u mhux 'low to medium risk' jew 'medium risk', kif tgħid l-Appellanti permezz tal-espert tagħha.

37. Id-difiża tal-Appellanti setgħet tiġi kkunsidrata favorevolment kieku rnexxielha tipprova *ad exemplum* li l-investment kien ta' riskju baxx kif fuq definit fejn it-telf tal-kapital kien possibiltà remota u li eventwalment ikkollassa mhux għaliex kien ta' riskju għoli imma minħabba kambjament drastiku fil-klima ekonomika mondjali li ma kienx previst. Mill-atti jirriżulta illi min-natura tiegħu dan l-investment qatt ma seta' jiġi kkunsidrat ta' riskju baxx. Josman Cilia, Financial Planning Manager tal-Appellanti, ikkonferma illi xi xahrejn qabel ma l-Appellanti bieghet il-prodott in

kwistjoni lill-atturi, l-MFSA kienet iċċirkolat ċirkolari, li waslet ukoll għand l-Appellanti, fejn saret twissija dwar dawn it-tip ta' investimenti.

38. Dr Christopher Buttigieg mill-MFSA xehed illi l-awtorità kienet ikkonduċiet indaġini u kien irriżultat ha illi l-Appellanti kienet qiegħda tagħmel *misselling* ta' dan il-prodott billi toffrih għall-bejgħ lil persuni li ma kienx jgħodd għalihom.

39. L-espert *ex parte* Paul Bonello ta deskrizzjoni tal-prodott mibjugħ lill-atturi. Spjega illi l-prodott **Lifemark Secure Income Bonds Issue 7** inxtara mis-soċjetà Appellanti permezz ta' Keydata International Ltd tal-Gżejjer tal-Cayman, u finalment mibjugħ lill-atturi u lil oħrajn. Dan il-prodott huwa msejjes fuq pjan illi jsir negozju f'varji tipi ta' poloz ta' assigurazzjonijiet fuq il-ħajja bħal *whole life insurances u endowment assurance plans* ta' persuni 'l fuq minn 65 sena u residenti l-Istati Uniti fejn isir akkwist tagħhom bi prezz aħjar mis-*surrender value* tal-istess polza u tkompli tħallas il-*premium* tal-poloż tal-ħajja bl-iskop li tinkassa bi qligħ il-valur sħiħ tal-*life policies* meta jimmuturaw fi żmienhom jew meta jmut il-*policy holder*.

40. Fl-aħjar ipoteżi għall-Appellanti, dan kien jagħmel il-prodott sa mill-bidunett ta' riskju jekk mhux definittivament għoli, ta' lanqas ta' riskju medju għal riskju għoli. In-natura tal-prodott li jinvesti f'bonds li jinvestu

f'poloz tal-assikurazzjoni fuq il-ħajja u l-istruttura nnifisha tal-investment kienu jagħmlu l-SIB investment riskjuż li ma kienx addattat għal *retail investors* bħalma kienu l-atturi. L-istruttura tal-investment SIB jagħmlu prodott b' riskju għoli. (ara Każ 448/2016 deċiż fit-12 ta' Ġunju 2018 mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ċitat fis-sentenza **Concetta Galea et. v. GlobalCapital Financial Management Limited** mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) fis-27 ta' April, 2023).

41. Bil-mod kif l-Appellanti baqgħet sa issa tinsisti illi dan kien prodott b'riskju baxx, din il-Qorti qed tieħu wkoll l-impressjoni illi l-prodott kien kumpless anke għall-Appellanti li suppost kienet esperta f'dan il-qasam, tenut kont illi lanqas kienet kapaċi tagħmel l-analiżi idonea tal-prodott meħtieġ qabel toffrih lill-klijenti li riedu investment b'riskju baxx.

42. Din il-fehma l-Qorti qed issaħħaħha mill-fatt illi kważi kważi l-Appellanti tipprova teżonera ruħha billi tgħid illi fiċ-ċirkolari li rċeviet mingħand l-MFSA xahrejn qabel bieghet il-prodott lill-atturi ma kienx hemm speċifikat l-isem "Lifemark S.A. Secure Income Bond". Issa min għandu ftit tagħrif u tagħlim fuq l-investimenti finanzjarji jaf illi l-prodott mertu tal-kawża odjerna jaqa' fil-kategorija ta' "investment products whose underlying assets comprise insurance policies such as traded endowment policies or life insurance policies" imsemmija fiċ-ċirkolari tal-MFSA. Fil-11 ta' Frar 2009 l-MFSA kienet għamlitha ċara lill-Appellanti

fost l-oħrajn, illi “Given the characteristics of the investment products referred to above, investment in these financial instruments may involve substantial risks.... and may therefore not be suitable for all types of investors.”

43. L-Appellanti ma resqet l-ebda prova jew argument kif waslet għall-konklużjoni li dan kien prodott b’riskju baxx *nonostante* li l-MFSA ġibditilha l-attenzjoni li prodotti bħal dawk eventwalment mibjugħa lill-atturi ma kienux adattati għall-klijenti kollha. L-Avviż tal-MFSA kien ċar, li dawn ma kienux prodotti adattati għal min ried investiment b’riskju baxx.

44. Wieħed mill-argumenti li ressqet l-Appellanti in sostenn tad-difiża tagħha kien illi l-*brochure* tal-prodott stess kien jgħid li l-investiment kellu riskju baxx. Din hija difiża dgħajfa għall-añħar tenut kont illi l-Appellanti kellha l-obbligu li tagħmel analiżi oġġettiva tal-prodott u mhux toqgħod fuq dak li hemm fil-*brochure* relattiv; ippreparat minn min kellu interess qawwi li l-prodott jinbiegħ. (ara. **Joseph Said v. GlobalCapital Financial Management Ltd** – Appell Inferjuri – 21 ta’ Ottubru, 2019). L-Appellanti falliet fuq żewġ livelli. Fl-ewwel lok erronjament ikkonsidrat prodott ta’ riskju għoli bħala prodott ta’ riskju baxx. Fit-tieni lok, rinfaċjata bi klijent bħall-atturi li riedu prodott b’riskju baxx erronjament offritulhom bħala tali. Ksur lampanti da parti tal-Appellanti tal-obbligi kontrattwali u fiduċjarji li hija kellha versu l-Atturi.

45. Magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet, din il-Qorti ma ssibx fondat l-aggravju tal-Appellanti illi l-Ewwel Qorti għamlet apprezzament tad-dritt żbaljat. L-Ewwel Qorti iċċitat ir-regolamenti applikabbli b'mod korrett. L-obbligu tal-Appellanti ma kienx biss li tagħmel is-'suitability test' fuq l-atturi b'mod korrett; iżda wkoll li toffri u tirrakkomanda lill-atturi dak il-prodott li kien jgħodd għalihom skont dak it-test. Hawn fejn l-Appellanti naqset bi kbir fil-konfront tal-atturi u għalhekk responsabbli għad-danni konsegwenzjali.

46. Għaldaqstant it-tieni aggravju tal-appellant qed jiġi miċħud.

47. Permezz tat-tielet aggravju tagħha l-Appellanti tgħid illi mingħajr preġudizzju għall-aggravji preċedenti, l-Ewwel Qorti ma kellhiex tordna l-ħlas tal-imgħax mid-data tal-aħħar imgħax li tħallas lill-atturi u cioè mis-17 ta' Jannar, 2010 u dan peress li l-mertu tal-kawża huwa danni *da liquidarsi* u li għalhekk l-imgħax għandu jibda jiddekorri minn meta d-danni jiġu likwidati.

48. L-Appellata tirribatti billi tgħid illi l-mertu tal-kawża odjerna jirrigwarda relazzjoni kummerċjali bejn il-partijiet. Tgħid illi s-somma relattiva kienet ġiet investita sabiex tirrendi l-'frott' u għalhekk ġialadarba t-telf sostnu mill-Appellata kien ikkawżat minħabba n-nuqqasijiet

attribwibbli lill-Appellanti, l-imgħax għandu jiġi komputat mid-data tal-añhar imgħax imħallas lill-attriċi fuq il-prodott finanzjarju relattiv.

49. Din il-Qorti tqis dan it-tielet aggravju fondat.

50. Jibda biex jingħad illi mhix korretta l-Appellata meta tgħid illi l-obbligazzjoni tal-Appellanti versu l-Appellata kienet ta' natura kummerċjali . Ir-relazzjoni kienet waħda kontrattwali ta' bejn klijent u provditur ta' prodott finanzjarju⁹. Għalhekk mhux applikabbli s-subinċiż wieħed (1) tal-Artikolu 1141 tal-Kodiċi Ċivili li jipprovdi illi jekk l-obbligazzjoni tkun ta' xorta kummerċjali l-imgħaxijiet jibdew jgħaddu minn dakinhar li l-obbligazzjoni kellha tiġi eżegwita mingħajr il-ħtieġa ta' interpellazzjoni b'att ġudizzjarju.

51. **Is-subinċiż tnejn (2) tal-imsemmi Artikolu 1141** imbagħad jipprovdi illi f'kull każ li l-obbligazzjoni ma hix ta' xorta kummerċjali jew fejn il-liġi tipprovdi li l-imgħax jibda jiddekorri *ipso iure*, imgħaxijiet għandhom jgħoddu minn dakinhar illi ssir sejha għall-ħlas b'att ġudizzjarju.

⁹ **"Klijent eliġibbli"** tfisser klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provvediment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji. (**Art. 2 Att dwar l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji (Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta)**).

52. Huwa minnu li fir-rikors promotur l-atturi ma talbux kundanna ta' ħlas ta' ammont determinat. Però huwa minnu wkoll li l-atturi talbu li l-Qorti tiddikjara illi d-danni li sofrew kienu jikkonsistu fit-"telf ta' kapital u telf ta' qligh". L-Ewwel Qorti laqgħet it-talba in kwantu msejsa fuq it-telf da parti tal-kapital investiet *tramite* s-soċjetà Appellanti. Dan l-ammont kien faċilment determinabbli sew mill-Ewwel Qorti u wisq aktar faċilment mis-soċjetà Appellanti in kwantu kienet hi li rċeviet dak il-kapital sabiex bieghet lill-atturi il-prodott finanzjarju mertu tal-kawża. Irriżulta illi l-atturi kienu investew GBP65,600 u min dan il-kapital irkupraw biss GBP8,054.11 bil-konsegwenza illi tilfu minn dak il-kapital is-somma ta' GBP57,545.89; l-ammont likwidat mill-Ewwel Qorti. Ammont raġġunt faċilment b'eżerċizzju matematiku estremament sempliċi li kien sew magħruf lill-Appellanti qabel ġiet istitwita l-kawża odjerna.

53. Huwa miżmum illi meta l-ammont li jintalab li jiġi likwidat huwa faċilment determinabbli b'halma hu fil-każ odjern, l-imgħax ma għandux jibda jiddekorri mid-data tas-sentenza li tillikwida l-ammont imma mid-data tal-interpellazzjoni ġudizzjarja fit-termini tal-Artikolu 1141 (2) tal-Kodiċi Ċivili.

54. Hekk inżamm fis-sentenza **Emanuel Hayman et. v. Mary Caruana et.** mogħtija minn din il-Qorti fis-6 ta' Frar, 2015:

"Fir-rigward tal-imgħax mitlub, m'hemmx dubju illi normalment il-Qrati tagħna jimxu mal-prinċipju *in illiquidis non fit mora*. Madanakollu kif ġie

espress per eżempju fis-sentenza Citadel Insurance v. Johan Ciantar (Prim' Awla – 20 ta' Ġunju, 2022) li “meta talba għall-ħlas ta' danni hija magħrufa jew faċilment determinabbli sa minn qabel jibdew il-proċeduri ġudizzjarji li jkollhom jittieħdu biex jintalab dak il-ħlas, l-imgħax għandu jiddekorri minn dakinhar li ssir l-ewwel intima b'att ġudizzjarju u mhux minn dakinhar li eventwalment tingħata s-sentenza li tikkonferma dak l-ammont.”¹⁰

55. L-eċċezzjoni għar-regola *in illiquidis non fit mora* hija primarjament applikabbli sabiex tiġi amministrata ġustizzja ta' kwalità aħjar. F'kawża bħal dik odjerna, l-għan aħhari fl-akkoljiment tat-talbiet attriċi huwa li minn sofra d-dannu konsistenti f'telf ta' kapital jitqiegħed safejn possibbli fl-istat li kien qabel sofra d-dannu. Il-kapital mitlub mill-atturi għadda f'idejn is-socjetà konvenuta Appellanti fis-17 ta' April, 2009. Ma hemmx dubju illi l-ammont reklamat mill-Appellanti sofra tnaqqis sostanzjali fis-saħħa finanzjarja tiegħu minn dakinhar sal-lum. L-akkoljiment tat-talba għall-imgħax mid-data tal-interpellazzjoni ġudizzjarja tindirizza adegwament it-telf fis-saħħa finanzjarja ('purchasing power') tal-kapital investit b'effett tad-dekors taż-żmien. Forma ta' rivalutazzjoni tas-somma kapitali wara t-telf fis-saħħa tagħha b'riżultat tal-inflazzjoni li seħħet fil-frattemp.¹¹

¹⁰ Ara wkoll: **Andrew Brincat et. v. Tabib Ewlieni tal-Gvern et.** - Appell Superjuri - 27 ta' Ottubru, 2021; **Anthony Busuttil v. Anton Camilleri et.** - Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) - 16 ta' Marzu, 2016.

¹¹ Interessanti illi fl-ordinament Taljan mhux applikabbli l-prinċipju *in illiquidis non fit mora*. Hemm insibu illi apparti l-interessi 'corrispettivi' dovuti fuq krediti likwidi, japplikaw ukoll l-interessi 'compensativi' għal krediti ta' valur (eż kreditur ta' somma dovuta b'riżarciment tad-danni) u l-interessi 'moratori' dovuti anke fejn ma jirriżultax li l-kreditur sofra xi dannu b'konsegwenza tan-nuqqas ta' ħlas. **Torrente Schlesinger - Manuale di Diritto Privato** – Giuffrè' – 26th Edit.(2023) – paġ. 419). Jekk imbagħad il-kreditur juri illi b'konsegwenza tan-nuqqas ta' ħlas da parti tad-debtur sofra “un danno maggiore” li mhux adegwament kumpensat bil-ħlas tal-imgħax kumpensattiv, issir “rivalutazione della somma capitale”, u l-imgħax jibda jiddekorri fuq is-somma kapitali rivalutata mill-jum tar-rivalutazzjoni. (**Alberto Trabucchi - Istituzioni di Diritto Civile** - CEDAM - 50th Edit.(2022) - paġ. 987)

Altrimenti it-trapass jivvantaġġja lid-danneġjant a skapitu u bi preġudizzju serju lid-danneġjat.¹²

56. Tqis għalhekk illi ladarba l-ammont mitlub li jiġi likwidat kien faċilment determinabbli sew mill-Ewwel Qorti kif ukoll mill-Appellanti, javveraw ruħhom l-estremi sabiex tapplika l-eċċezzjoni għall-massima legali *in illiquidis non fit mora* b'dan illi l-imgħax fuq l-ammont likwidat u kanonizzat mill-Ewwel Qorti għandu jiddekorri mill-interpellazzjoni ġudizzjarja tal-atturi lis-soċjetà konvenuta permezz ta' protest ġudizzjarju ppreżentat fit-22 ta' Ottubru, 2012.¹³

57. Dwar l-ispejjeż, tqis illi l-akkoljiment parzjali tat-tielet aggravju m'għandux, fiċ-ċirkostanzi partikolari, iwassal li l-Appellata tiġi akkollata parti mill-ispejjeż.

Decide.

Għar-raġunijiet fuq mogħtija, din il-Qorti qiegħda tiċhad l-ewwel u t-tieni aggravju filwaqt li tilqa' parzjalment it-tielet aggravju tas-soċjetà Appellanti GlobalCapital Financial Management Limited.

¹² Ara **Atlas Insurance Agency Ltd. et. v. Seamalta Col. Ltd. et.** - Prim'Awla - 29 ta' Ottubru, 2002: "Ma hemm l-ebda raġuni għalfejn min jikkontesta talba għalkemm jahti għall-hsara, u għalhekk izomm f'idejh sakemm iddum il-kawza flus li jmissu lil haddiehor, għandu jkun stmat ahjar minn min jistqarr il-htija tiegħu u jhallas mill-ewwel. Min jiehu r-riskju li jikkontesta kawza, u għalhekk itawwal iz-zmien tal-hlas, għandu jwiegeb għall-konsegwenzi kollha tad-dewmien."

¹³ Kopja a fol. 24 et. seq.

Għaldaqstant, tvarja s-sentenza appellata billi tordna li l-imgħax fuq l-ammont kanonizzat jiddekorri mid-data tal-protest ġudizzjarju u cioè mit-22 ta' Ottubru, 2012 u mhux mis-17 ta' Jannar, 2010 kif ordnat l-Ewwel Qorti.

Mill-bqija tikkonferma s-sentenza appellata.

Bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra s-soċjetà konvenuta Appellanti.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Robert G. Mangion
Imħallef

Grazio Mercieca
Imħallef

Deputat Reġistratur
SS